

Donem la benvinguda a les Mòniques, el grup d'artistes residents 2023/24

5 de setembre del 2023

Sala d'actes del Santa Mònica. Una vintena de cadires en cercle. A cada cadira hi ha una caixa sorpresa, però tothom sap que conté una tassa. Li diuen a la Marta "vull el té promès" i ella queda confosa. Havia entès "Vull el teu promès". Les tasses s'omplen de té i cafè. De moment, sense intercanvi de parelles. Els cossos es van reunint a l'espai. Les camises i les bosses es pengen de les cadires. Les mans i les galtes es toquen i es reconeixen.

(Algunes persones coneixen el relator i això complica la seva tasca. Un individu se m'acosta, m'abraça, m'agafa l'ordinador sense demanar permís i escriu als apunts: "Para de relatar!! Freak!")

Els cossos seuen a les cadires. Tot comença amb una frase: "Avui és el dia que esdeveniu Mòniques". La Mònica es rasca el cabell. L'altra Mònica s'acaricia l'esquena. I la Mònica, treu un peu, només un, fora de la sabata. "Jo parlo molt baixet. Si començo a parlar massa baix em feu així". (Gest pujant les mans.) Sona una veu. Però no és la de la Marta. És una veu misteriosa. Els ulls recorren la sala intentant localitzar-la. Un vano blanc es sacseja en l'aire. Una carpeta del Santa Mònica també es sacseja en l'aire, com si fos un vano. Una cama tremola amunt i avall, més ràpid que el vano i que la carpeta. La Marta mira els apunts. S'alça i acaricia amb la mà un mapa penjat a la paret. "És una mica cutre" diu. Anomena les absències i les presències.

Una presència. La Lara està entrant just en aquell instant pel Jitsi.

Una absència. Sembla que al final no la veurem.

Una presència. Un bolígraf cau a terra.

Una absència. Al càtering de l'esmorzar no hi havia opció vegana i una Mònica s'ha quedat sense esmorzar.

Una presència. A cada tassa hi ha un espai buit on santificar-se.

Una absència. En Ricardo Perez Hita al final no serà Mònica.

Però, una presència, el tindrem al Macba i, per tant, és una bona notícia.

"Aniré saltant d'una cosa a una altra, això és bastant característic meu". No ho dic jo, ho diu la Marta. Allà hi ha la bústia per l'anonimat. Allà hi ha les capsas negres que contenen la memòria de les Mòniques. Allà hi ha en Francesc fent fotos. Aquí encara no hi ha l'Enric però està arribant. Allà hi ha el càtering. Aquí hi ha un pòster ple de post-its. Ah, i l'Andreu, que de tants salts se l'havia saltat, però tothom ja el coneixia.

Ara és el moment que es presentin els Mòniques.

S'obren les caixes negres, que són marrons i semblen carteres de ministres. Les ministres agafen les seves carteres i formen petits cercles gremials. Una cadira s'arrossega. Una cadira s'alça i es col·loca a un altre lloc. Una cortina negra llisca fent un soroll cruixent i tapa un trosset de sol. La Mònica parla per primera vegada amb la Mònica.

“Posem en comú?” Els cossos tarden una mica a tornar al cercle gran. Volien més temps.

Comença parlant la Mònica. Diu que és estrany que la participació del gremi de participació de moment sigui individual. Un rotlle de paper es desenrotlla travessant el cercle de cadires. Queda estès a terra com una serpentina després d'una festa. Casualment, ha anat directe cap a la persona que l'havia portat aquí just feia un any, l'altra Mònica. “No tienes que producir todo el tiempo, ningún deadline és más importante que tu salud mental” diu el rotlle. La frase és més curta que el paper, però ha aconseguit tocar-nos a totes.

Hi ha qui es defineix com un octòpode, qui no vol fer Santa Mònica explaining a ningú i qui té ganes de promiscuïtat. Amb això hi ha quòrum. Sembla que hi ha ganes de passar dels tríos a l'orgia, amb drogues acceptades socialment incloses, com ara el cafè. I parlant de cafè, sucre, cacau, i colonialisme, descobrim que el bar de Casa Bella ha sigut adquirit per Moritz. “Què dius? No ho sabia!” diu l'Andreu, que just en aquell instant acaba d'arribar de les seves vacances.

Al seu costat hi ha l'Enric, que no ha fet vacances perquè ha estat escrivint el glossari del Santa Mònica. Ha dedicat l'estiu a introduir els canvis proposats als 50 termes.

En comenta dos.

Primer terme: Reacció.

De cop, se sent una veu que parla. Què passaria si això fos un scape room del qual no pots sortir fins desfer els models preexistents que tens al cap? La veu desitja que els processos que comencen vagin teixint un vestit de plaer per caminar amb ell. Però quan la veu calla, es segueix parlant del glossari com si no hagués passat res. És curiós, perquè es parlava de reacció i no ha reaccionat ningú.

O potser no és tant curiós, perquè l'Enric comenta que la contradicció està a l'ADN de la beca, que demana que es presenti un projecte quan sobretot, sobretot, no s'ha de desenvolupar cap projecte.

Segon terme: Simbiosi.

Es parla de la voluntat d'entrecreuament. La voluntat de (sexe) ser accessibles. És a dir, no només esperar a que es produeixin els vincles, sinó també anar a buscar-los.

“Allò interessant de la lògica de prototipatge és que no hi ha expectatives de resultat”, diu l'Enric citant a la veu misteriosa que havia parlat.

També diu que el primer dia sempre pateixen per les seleccions que han fet, i quan la Mònica comenta que s'ha fet una bona selecció perquè hi ha sintonia, contesta “ja veurem”.

En qualsevol cas, insisteix en vacunar-se contra l'activitis i no caure en l'autoexplotació i la superproducció. Però la vacuna té algun efecte secundari.

Venint de contextos precaris és difícil no sentir-se culpable tenint bones condicions. Hauríem de ser curosos en crear espais més o menys regulars per compartir pensament. Es podrien fer un parell de propostes per facilitar la comunicació interna. I si comencem ara? Un full en blanc sobre la pissarra s'omple de paraules. Però hi ha qui abans de pensar propostes necessita tantejar el terreny. Estem a l'hora 2 d'11 mesos. Però els contextos no estan creats i s'han de generar. Però tampoc està clar que s'hagin

de consensuar. També està bé si les coses funcionen parcialment. Menys Discord i Pad i més pati. El full es gira cap a l'altra banda. La pissarra torna a quedar buida.

20 cossos asseguts sobre 20 cadires parlen sobre com podrien moure's i relacionar-se. 20 cossos que són una plaça, parlen de com ser una plaça. Les mans aguanten les barbetes. Se sent de fons la música d'una de les instal·lacions. Es va formant un teixit de teixits.

Continuem després de dinar.

Som a l'entrada. Els rostres es giren per contemplar l'Àngel, que ve a ensenyar la barraca. Mou les mans i fa passes endavant i endarrere mentre parla. Coneix la realitat del centre d'art i els petits detalls. L'espai Balda, com a espai de consulta de publicacions, també és un espai on hi ve gent a fer la migdiada. La Mònica, per exemple, confessa que ho ha fet.

Dues boques masteguen xiclet. Uns dits ballen sobre un pot de vidre que s'ha omplert del menjar que havia sobrat. La Mònica que abans s'havia tret una sabata ara es treu les dues. Cada tres mesos tot canvia i en el període entre exposicions també s'hi pot actuar.

Som al claustre. Les paraules de l'Àngel s'emmarquen sota un teló. Convida a relacionar-se amb els mediadors i informadors de sala. No per encarregar-los feina sinó per a establir-hi una relació. "Què ens uneix i què ens separa dels informadors?"

Ens separa que les Mòniques proven coses de forma més puntual i les mediadores estan més en el dia a dia. I ens uneix que podem treballar junts.

Sona l'alarma d'incendis, just quan parlàvem de les visites mutants.

Som al magatzem, amb la Marina. "Aquí hi ha merda varia" resumeix. Moquetes, plàstics, peanes, metacrilats, pantal·les i coses que no sabem si funcionen. També hi ha obres oblidades de la col·lecció del Santa Mònica. "Coses que s'ha deixat la penya". La Mònica diu que es podria fer una exposició amb aquest material.

Som a la primera planta. El Santa Mònica té una particularitat i és que com a edifici de la Generalitat conviu amb oficines de l'ICEC. "No tenim una relació zero. Ens saludem i aquestes coses" diu l'Àngel.

Som a la Sala Bar, que com el seu nom indica no és un bar. S'ha convertit en un espai important. És l'espai que acull els dimarts de vídeo, els dimecres de so i cos i els dijous de radio no, de paraula. Que ara són de paraula i que pot ser radiada o no.

L'Àngel explica que la Sala Bar s'ha convertit en un espai de confluència. Hi dinen els treballadors, però també gent que habita a les Rambles d'una manera o d'una altra i venen aquí a menjar, dormir, carregar el mòbil o el que sigui. És, en definitiva, un ecosistema de parroquians, on coses prosaïques com un lavabo gratis són molt importants.

Som a les oficines. Sobre les cadires buides es dibuixen les persones que no estan presents. Aquí hi ha en Juanjo. Davant hi ha en Lluís. "Tots teletreballem algun dia a la setmana" diu la Marta. "Uns més que altres" comenta en Francesc. Es pregunta per l'oficina del costat. Hi ha la subdirecció general de... no sabem si biblioteques, museus, patrimonis... "Promoció cultural i biblioteques" diu l'apuntadora sortint de darrera i

tornant a entrar. Ja ho havia dit l'Àngel que la relació no era zero.

Al final de la jornada, els cossos es recullen a la sala d'actes i s'estiren sobre butaques i coixins. El cercle de cadires queda buit. La veu misteriosa torna a aparèixer per anunciar que tornarà demà.

S'obre la caixa per a l'anonimat i es llegeixen els missatges. Tres persones s'apropen per intentar desxifrar un dels missatges, que costa de llegir. "Te ayudo? Lo he escrito yo". Shhhh. Se suposa que ha de ser anònim. Però quan acaba la lectura dels missatges algú diu "No en falta una?" La meitat dels anònims ja tenen nom i ara es proposa també posar nom a la promoció de mòniques, com a l'escola. Es tracta de no ser les Mòniques del 2023-24 i poder ser els cargols.

Una presència. Ha arribat la Mònica, que estava literalment aterrant després d'un vol. Arriba just en el moment més íntim. Una reunió de suecs que parlen en català. Els cargols es relaxen i agraeixen la jornada que han compartit. Es posa en valor l'intensiu. És un intensivo intensito però també és un posicionament polític. "Una de les coses que no va passar l'any passat era un espai on estar tirades a terra" diu la Mònica repetidora. També es posa en valor la confiança. "És un programa fet a partir de moltes veus i és un moment guai perquè s'està modificant", es diu.

La promiscuïtat desitjada s'ha fet real. Es crea un moment amorós i un silenci agradable, amb sospir inclòs. "Ara ens podríem quedar en silenci cinc minuts", diu la Mònica. "Sí, total". Sembla que s'ha creat un bon clima. Un clima com de mar planito al amanecer, nube antes de la tormenta, brisilla mediterranea, vent que no sabem d'on vindrà, boira a la llunyania, núvols vistos des de sobre, sol que escalfa, pluja després d'un temps sense ploure, calitja, bochorro, pols en suspensió, capvespre, o tarda de tardor mentre surt el sol en un altre lloc del món.

"Mañana nos encontrás en silencio o con *reguetón*".

6 de setembre del 2023

Els cossos esperen a l'espai Mòniques. Parlen. Beuen cafè. Llegeixen. Intenten seure a un coixí i cauen de cul a terra. Es dediquen a muntar un puzle. El temps passa. El puzle es completa. Hi ha un moment de celebració. La metàfora és clara. Les noves Mòniques han acabat el trencaclosques que van començar les anteriors. Però falten dues peces i en sobra una, que està repetida. Allò important, allò desitjat i el que falta, diria l'Enric.

"Venga, señores, empieza la rifa". Un paper gran es desplega a terra. Un paper gran es torna a enrotllar. El que es rifa al final no és el paper, sinó decidir si l'espai de les Mòniques ha de ser una sala d'estudi o un taller.

Tot es mou. Els cossos i els objectes es desplacen d'un lloc a un altre. L'espai es profana i es reinventa. L'esmorzar de càtering es baixa del pis de dalt i es col·loca sobre una prestatgeria. Les boques engoleixen els croissants i els cubells de brossa engoleixen els objectes que ningú reclama.

Un missatge arriba al Discord de les antigues Mòniques. "Si no dieu el contrari, tot acabarà al cubell de les escombraries".

“Coneixeu en Miquel?” Diu que fa coses avorrides a administració i ara està prenent un cafè enmig de tot el zafarrancho. Es desplega una apropiació col·lectiva de l'espai on cada cos es dedica a la tasca on pot ser més útil, ja sigui llançar coses, endreçar un calaix, fumar un cigarro o posar de fons la música del Tetris.

El Tetris s'atura, amb alguna peça encara per col·locar, com al puzzle. A la sala d'actes aguaita un enigma. L'espai és fosc, il·luminat només per espelmes. Una presència camina lentament per la sala. Els cossos seuen en silenci i esperen expectants.

“Estic veient les vostres panxes plenes del menjar gratis que us ha deixat la institució. Aproveiteu ara que després ja vindrà l'IRPF”.

Les santes no beuen ni fumen, només deixem espelmes i llorer. Però també fan regals. La Santa Mònica en fa un a les Mòniques: el regal de no fer res. Si esteu aquí és perquè us interessa la moguda. I efectivament, totes es llancen de cap dins la moguda. “Què obedients!” Els cossos entren en un estat de relaxació. Els dits acaricien la pell. El temps es dilata.

Volen, volen les idees i qui les anirà a buscar?

La Santa Mònica desapareix de cop. La música acaba i els cossos queden en suspensió, entre el plaer i el desconcert. Entre el no fer res i l'ara què.

Algú posa *reguetón*.

“Mòniques sí, però de *santas* nada”.

Al final hi ha hagut silenci i *reguetón*, no calia escollir entre l'un i l'altre.

Després de dinar, arriba allò important. “Algú ha portat post-its?” Per sort, és fa fàcil trobar-los perquè s'ha endreçat tot l'espai. Els gremis es reuneixen en trios, un d'ells intergremial. Les mans fan gestos i les boques parlen. Una mà aguanta un got de té. Se senten riures. Els post-its s'omplen de coses importants.

L'Enric diu que això dels post-its és per fer-ho fàcil, no perquè sigui una dinàmica de post-its. Vale? Això és important. “Cuántas podemos poner?” li pregunten. “Solo era una, pero veo que nadie me está haciendo caso”.

S'encén la llum i s'apaga l'aire condicionat. “No ens estàvem veient les cares”.

El gremi de digitalització considera important fructificar els vincles i el de gastronomia de fer el coneixement comestible. Al gremi d'educació l'importa la recerca i el retorn públic, i al d'espais l'impacte en l'espai i els seus habitants, a través dels cossos. Pel gremi mixt de participació i comunicació és important ampliar l'accés i tot allò que el travessa. I el gremi desobedient aprofita per treure un post-it dels tres que havia proposat perquè coincideix. A l'Enric li agradaria treure'n un altre i quedar-se amb un, però no el deixen.

Un cul seu a terra. Unes cames pugen sobre la cadira. Unes mans dibuixen un marc en l'aire. (Gest) Els riures sonen més fort. Els cossos parlen d'allò desitjable. Els post-its plens de desitjos s'enganxen sobre la quadrícula i unes mans els ordenen. Però el plaer no entén d'ordre, i gaudir esdevé RADUGI. “Podria ser el nom de la gremiada” diu algú.

El gremi d'espais desitja una recerca col·lectiva que deixi rastre. El gremi d'educació té ganes de cuidar. El gremi digital, com a pulga verde dentro del perro verde, desitja un

R+D pop, és a dir, Ramon i Dolores para el pueblo. El gremi rebel, en el fons, el que més desitjava era tornar a hackejar a l'Enric amb una pluja de post-its, però se'ls hi ha escapat. El gremi mixt vol que la gestió no es mengi un ritme plaent. I el gremi de gastro, en canvi, ara el que vol és menjar-se el capitalisme.

El dissens i com donar espai a les dissidències es cola entre els desitjos. Però de seguida hi ha consens en poder dissentir. També entra en l'espai un desig inesperat: el desig d'una persona que vol cafè, i l'aconsegueix.

D'entre els desitjos neixen discussions que ocupen el temps que estava previst per la dinàmica. Així que el temps que resta, s'ocupa en decidir si parlar allò que resta, o si deixar-ho per un altre moment. Es prioritza acabar allò iniciat, perquè tothom pugui anar a dormir tranquil i també es prioritza apropiat-se d'un altaveu.

La columna d'allò que queda s'omple amb les restes de la conversa anterior. Tenir espais pel conflicte. Saber quan una Mònica està tancada o oberta. Definir les potes de l'assistència. I tenir espai de pati i espai de plaça, que encara no sabem si és el mateix.

Cau un post-it a terra i cau també el tema de si fer encàrrecs a altres gremis. S'aclareix que la federació de competències té a veure amb el que es vol fer, no amb el que se sap fer. Potser hauria d'anar acompanyada d'una federació d'incompetències. "No penso fer una pàgina web".

"Acabem això ja sigui asseguts, drets o com sigui" Els cossos s'han dispersat per l'espai i el final no acaba d'arribar. Encara no s'ha acabat. Ara hem de tatxar coses.

Però hi ha coses que no són fàcils de tatxar, com la paraula públic, o millor, com la culpa per retornar a l'Estat els diners que rebem. A altres àrees empresarials no tenen aquest complex i potser el nostre repte és aquest. Entendre que estar gaudint és un retorn a la llarga, encara que a alguns els hi pugui semblar egoista.

Relatoria poètica d'Alejandro Santaflorientina.